क्षीरान्नं सोमसूनवे। दध्योदनञ्च जीवस्य शुक्राय तु घृतौदनम्। शनैश्चराय कृशरमाजमांसञ्च राहवे। चित्रौदनञ्च केतुभ्यः सर्व्वभक्ष्यैः समर्चयेत्"।

कृशला स्त्री कृशं कार्श्यं लाति ला—क टाप्। केशे शब्दच०

कृशशाख पु० कृशा शाखा यस्य। १पर्पटे (पापडी) राजनि० २ह्रस्वशाखान्विते त्रि०।

कृशाङ्गी स्त्री कृशमङ्गं यस्याः ङीष्। १प्रियङ्गुवृक्षे शब्दचन्द्रिका २रुग्णाङ्गयुक्ते त्रि० स्त्रियां ङीष्।

कृशानु पु० कृश—आनुक्। १वह्नौ २चित्रकवृक्षे च अमरः। तस्य तन्नामकत्वात् "तस्मिन् कृशानुसाद्भूते" भट्टिः। ३सोमपालके। "इत्कृशानोरस्तुर्मनसाह विभ्युषा" ऋ० ९,७७,२,"कृशानोः सोमपालस्य:""कृशानुः सोमपालः सव्यस्य पदः" ऐत०ब्रा०३,२६,भा०। "कृशानुरस्ता मनसा भुरण्यन्" ऋ०४,२७,३,"कृशानुरेतन्नामकः सोमपालः" भा०। ४सव्यपार्श्वस्थरश्मिधारके च।"कृशानो! सव्यानायच्छ" ता०ब्रा० "कृशानुर्नाम सव्यपार्श्वस्थानां रश्मीनां धारयितेति" भा०। ततः मत्वर्थे गोषदा० टन्। कृशानुक वह्नियुक्ते त्रि० तद्गुणे कृशानुस्थाने कृशाकु इति वा पाठः कृशाकोश्च वह्निरेवाऽर्थः।

कृशानुरेतस् पु० कृशानौ पतितं रेतोऽस्य। १महादेवे अमरः। तस्य यथा वह्नौ तेजोनिषेकः तथा कालिकापु० ४७अ० उक्तं कालिकापु० शब्दे २०५५पु० तत्कथामात्रं दृश्यं विस्तरस्तु कालिकापुराणे दृश्यः। ६त०। २वह्नेस्तेजसि न०।

कृशाश्व त्रि० कृशोऽश्वोऽस्य। १ह्रस्वाश्वस्वामिनि। तृणबिन्दुवंश्ये २राजर्षिभेदे पु०। "तत् पुत्रात् संयमादासीत् कृशाश्वः सहदेवजः। कृशाश्वात् सोमदत्तोऽभूत्"भाग०९,२,२२,श्लो०। ३दक्षजामातृभेदे पु० "कृशाश्वोऽर्चिषि भर्य्यायां धूमकेशमजीजनत्। धिषणायां वेदशिरं देवलं वयुनं मनुम्"भाग० ६ ६,१८,श्लो०। रामा० तु अन्यनामिकयोर्दक्षकन्ययोः तद्भार्य्यात्वमुक्तं यथा

"सर्वास्त्राणि कृशाश्वस्य पुत्राः परमधार्म्मिकाः। कौशिकाय पुरा दत्ता यदा राज्यं प्रशासति। तेऽपि पुत्राः कृशाश्वस्य प्रजापतिसुतासुताः। नैकरूपा महावीर्य्या दीप्तिमन्तो जयावहाः। जया च सुप्रभा चैव दक्षकन्ये सुमध्यमे। असुवातां च शस्त्राणि शतं परमभास्वरम्। पञ्चाशतं सुतान् लेभे जया लब्धवरा वरान्। वधायासुरसैन्यानामप्रमेयानुरूपिणः। सुप्रभाऽजनयच्चापि पुत्रान् पञ्चाशतं पुनः। संहारान्नाम दुर्धर्षान्दुराक्रामान्बलीयसः। तानि चास्त्राणि वेत्त्येष यथावत्कुशिकात्मजः। अपूर्वाणां च जनने शक्तो भयश्च धर्म्मवित्"। "देवि एतानि सरहस्यानि जृम्भकान्त्राणि यानि भगवतः कृशाश्वात् कौशिकमृषिमुपसंक्रान्तानि तेन च ताडकावधे प्रसादीकृतान्यार्य्यस्य" उत्तरराम०। "व्यश्वः साश्वः कृशाश्वश्च शशबिन्दुश्च पार्थिवः"भा०स०८अ० यमसभ्योक्तौ "धौन्धुमारिर्दृढाश्वश्च" इत्युपक्रमे "संहताश्वोनिकुम्भस्य पुत्रोरणविशारदः। अकृशाश्वकृशाश्वौ च संहताश्वश्च तौ नृप" हरिव० १२अ० उक्ते धुन्धुमारवंश्ये ३नृपभेदे च। ततः तेन प्रोक्तमधीयते नटसूत्रम् इनि। कृशाश्विन् तत्प्रोक्तनटसूत्राध्यायिषु ब०व०। [रकाणी) राजनि०।

कृशिका स्त्री कृशैव स्वार्थे क। आखुकर्णीलतायां (उन्दु-

कृष विलेखने आकर्षणे च तुदा० आ० सक० अनिट्। कृषते। अकृक्षत—अकृष्ट। चकृषे चकृषिषे। क्रष्टा क्रक्षीष्ट क्रक्ष्यते। कर्षणम्। प्रनिकृषते।

कृष विलेखने आकर्षणे च भ्वा० पर० सक० अनिट्। कर्षति अक्राक्षीत्—अकार्क्षीत्—अकृक्षत्। चकर्ष चकर्षिथ चकृषिव। क्रष्टा कृष्वात् क्रक्ष्यति। कर्म्मणि कृष्यते अकर्षि अकृक्षाताम् अकृषाताम्। कृष्यः कर्षणीयः क्रष्टव्यः। क्रष्टा कर्षकः कर्षी कर्षन् कृष्यमाणः। क्रक्ष्यन् क्रक्ष्यमाणः। कृष्टः कृष्टिः कृष्ट्वा अनुकृष्य। कर्षः कर्षणम्।

अनु+पूर्वस्थितस्य पदादेः उत्तरवाक्ये योजनार्थे अनुसन्धाने अनुषङ्गे सक० अनुकर्षति। अनुकर्षशब्दे विवृतिः

अप+हीनताकरणे स्वकालात् पूर्व्वत्र काले करणे च सक० अपकर्षति अपकर्षसपिण्डनम्। अपकृष्टः। अपकर्षशब्दे विवृतिः

अप+आ+निवर्त्तने सक०। "तमशक्यमपाक्रष्टुं निदेशात् स्वर्गिणः पितुः"रघुः।

अभि+आभिमुख्येन कर्षणे सक० अभिकर्षति।

अव+अधःस्थतया कर्षणे सक०। अवकर्षति

आ+विषयान्तरतोनयने सक०। आकर्षति

उद्+अतिशायने प्राधान्यप्रापणे स्वकालात् उत्तरकालकरणे आकर्षणे च सक०। उत्कर्षन्त्यां च रशनां क्रुद्धायां मयि पक्षिणे" रामा०ल० ३८,१४। उत्कर्षशब्दे विवृतिः

निस्+निर्+निस्सारणे निश्चये च सक०। निष्कर्षति "निक्रष्टुमर्थं चकमे कुबेरात्" रघुः। तदयं निष्कर्षः

प्र+अतिशयेन कर्षणे उत्तमताधाने सक० प्रकर्षति प्रकृष्टः